

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdu, Ph.D., v právní věci žalobce: **V. Q. N.**, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, adresa pro doručování: Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2007, č. j. OAM - 1 - 315/VL - 20 - 05 - 2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 11. 2008, č. j. 63 Az 119/2007 - 34,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se náhrada nákladů nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl kasační stížností shora označené usnesení Krajského soudu v Ostravě, jímž byla pro opožděnost odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ministerstva. Žalovaný v napadeném správním rozhodnutí stěžovateli neudělil mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a, § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Usnesení vytýká jeho nezákonnost, neboť krajský soud neměl žalobu odmítnout pro opožděnost, jelikož ji považuje za podanou v zákonné lhůtě. Uvádí totiž, že dodržel zákonnou patnácti denní lhůtu k podání žaloby tím, že žalobu podal dne 3. 5. 2007 k Městskému soudu

v Brně, soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení. Po právní moci usnesení o zastavení řízení před tímto soudem podal žalobu znovu k soudu rozhodujícímu ve správním soudnictví, přičemž dodržel lhůtu stanovenou v ust. § 72 odst. 3 s. ř. s. Stěžovatel navrhuje zrušení napadeného usnesení, neboť krajský soud jeho žalobu nezákonně odmítl.

Žalovaný se k předmětu řízení o kasační stížnosti nevyjádřil.

Krajský soud v napadeném usnesení konstatoval, že správní rozhodnutí stěžovatel převzal dne 19. 4. 2007, zákonná lhůta k podání žaloby podle ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu tedy skončila dne 4. 5. 2007. Stěžovatel však žalobu podal až dne 19. 9. 2007, tedy po uplynutí lhůty. Konečně pak krajský soud upozornil, že žalobce se zrušení rozhodnutí žalovaného domáhal již žalobou z 3. 5. 2007 u Městského soudu v Brně, který řízení zastavil.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustné důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel též splňuje podmínku povinného zastoupení právním zástupcem ve smyslu ust. § 105 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) pokud bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud v posuzované věci rozeznal otázku, která ještě nebyla v jeho dosavadní rozhodovací činnosti zcela vyřešena (důvod přijatelnosti ad /1/), přistoupil tedy k věcnému projednání kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu žalovaného zjistil, že stěžovateli bylo správní rozhodnutí doručeno dne 19. 4. 2007, přičemž v rozhodnutí byl stěžovatel poučen o možnosti podat proti rozhodnutí žalobu ve správním soudnictví a o lhůtě k jejímu podání. Ze soudního spisu Městského soudu v Brně, sp. zn. 34 C 82/2007, pak bylo zjištěno, že stěžovatel napadl správní rozhodnutí žalovaného žalobou u tohoto soudu podanou k poštovní přepravě 3. 5. 2007. Městský soud v Brně poté, co stěžovatele řádně poučil ve smyslu ust. § 104b odst. 4, zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), zastavil řízení usnesením z 6. 8. 2007, č. j. 34 C 82/2007 - 12, které nabylo právní moci dne 19. 9. 2007. Stěžovatel pak podal žalobu dne 19. 9. 2007 ke Krajskému soudu v Brně, který ji postoupil místně příslušnému Krajskému soudu v Ostravě usnesením z 5. 11. 2007, č. j. 56 Az 174/2007 - 11. V době podání žaloby k Městskému soudu v Brně byl stěžovatel hlášen k pobytu v Příjímacím středisku Vyšní Lhoty.

K řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ve věcech mezinárodní ochrany jsou příslušné soudy rozhodující ve správním soudnictví, a to soudy krajské (ust. § 4 odst. 1

písm. a/ s. ř. s. a § 7 odst. 1 s. ř. s.) Takovou žalobu lze podle ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení napadeného rozhodnutí. V případě, že je žaloba mylně podána k soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení, platí následující: *Jestliže soud rozhodující v občanském soudním řízení zastavil řízení proto, že šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, může ten, kdo takovou žalobu v občanském soudním řízení podal, podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení* (ust. § 72 odst. 3 s. ř. s.). Z citovaného ustanovení je zřejmé, že, proto aby bylo lze považovat žalobu za včasně podanou ve správním soudnictví, je třeba naplnění dvou podmínek: za prvé, žaloba byla podána věcně a místně příslušnému soudu rozhodujícímu ve správním soudnictví a za druhé, stalo se tak ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení v občanském soudním řízení; tyto podmínky musí být splněny současně.

Právě otázka naplnění první z uvedených podmínek ještě nebyla v rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu explicitně řešena. Zdejší soud se však již vícekrát zabýval otázkou dodržení lhůt v případech, kdy bylo podání učiněno nepřislušnému soudu. V této věci je třeba akcentovat odlišná znění jednotlivých ustanovení soudního řádu správního, jež stanovují podmínky včasného podání návrhu. Nejprve se jedná o ust. § 72 odst. 1 s. ř. s., jež stanoví podmínky včasného podání žaloby; výkladem tohoto ustanovení se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku z 15. 8. 2008, č. j. 8 As 2/2008 - 112 (publikováno pod č. 1721/2008 Sb. NSS), přitom dospěl k následujícímu závěru: *„Žalobu proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.) lze podat ve lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s. a podle citovaného ustanovení je lhůta zachována i tehdy, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Zároveň je ve smyslu § 40 odst. 4 s. ř. s. lhůta zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence. Zatímco v případě podání žaloby správnímu orgánu je zachování lhůty vázáno na konkrétní správní orgán, který vydal napadené rozhodnutí, v případě soudu § 40 odst. 4 s. ř. s. takové omezení nezná. Je tedy nutno uzavřít, že platí obecné pravidlo, podle něž k zachování lhůty postačuje podání žaloby i jinému než věcně či místně příslušnému soudu.“* Oproti tomu znění např. ust. § 106 odst. 4 s. ř. s. stanoví lhůtu k podání kasační stížnosti odlišně; na tento rozdíl upozornil Nejvyšší správní soud i v citovaném rozsudku sp. zn. 8 As 2/2008: *„Toto obecné pravidlo [§ 40 odst. 4 s. ř. s.] může být omezeno zvláštním ustanovením, jako je tomu např. v případě kasační stížnosti, která musí být ve smyslu § 106 odst. 4 s. ř. s. podána u soudu, který napadené rozhodnutí vydal, a citované ustanovení zároveň výslovně stanoví zachování lhůty v případě podání kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu.“*

Nejvyšší správní soud konstatuje, že takovým zvláštním ustanovením je i § 72 odst. 3 s. ř. s. Zde zákon pro zachování měsíční lhůty k (druhému) podání žaloby vyžaduje její podání věcně a místně příslušnému soudu. Tento přísnější režim oproti režimu podání žaloby přímo ve správním soudnictví (§ 72 odst. 1 s. ř. s.) je třeba vnímat jako snahu po hospodárnosti soudního řízení. Je-li totiž žaloba podána přímo ve správním soudnictví, zákon žalobci přiznává „právo na omyl v otázce místně příslušného soudu“; tento omyl žalobce je pak napraven postupem podle ust. § 7 odst. 7 s. ř. s. V případě, že se žalobce mylí již v určení věcně příslušného soudu (tedy podá žalobu soud civilnímu namísto soudu správnímu), postupuje se podle ust. § 104b o. s. ř. a ust. § 72 odst. 3 s. ř. s.; žalobce má tedy taktéž možnost svůj omyl napravit. V takové situaci je však již třeba dbát též na rychlost

celého řízení, žalobce totiž měl k dispozici nejen lhůtu k podání žaloby, ale též následnou měsíční lhůtu k druhému (opravnému) podání žaloby. Nejvyšší správní soud tak zastává názor, že není nepřiměřené po žalobci žádat, aby toto druhé podání žaloby bylo již co do určení příslušnosti soudu bezvadné; Nejvyšší správní soud při této úvaze zohlednil též poučovací povinnost civilního soudu (§ 104b odst. 1, 2 věta o. s. ř.).

Podle ust. § 32 odst. 4 zákona o azylu je k řízení o žalobě místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žalobce v den podání žaloby hlášen k pobytu. V době podání žaloby byl stěžovatel hlášen k pobytu v Příjímacím středisku Vyšní Lhoty a svou „druhou“ žalobu podal ke Krajskému soudu v Brně. Obec Vyšní Lhoty spadá do obvodu Krajského soudu v Ostravě (srov. přílohy 2 a 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů). Místně příslušným soudem k vedení řízení o stěžovatelově žalobě tedy byl Krajský soud v Ostravě. Z uvedeného je zřejmé, že stěžovatel tak nesplnil první z podmínek pro uplatnění ust. § 72 odst. 3 s. ř. s., neboť nepodal „druhou“ žalobu k věcně a místně příslušnému soudu.

Otázce posouzení druhé z uvedených podmínek se Nejvyšší správní soud již ve své rozhodovací činnosti věnoval. V rozsudku z 27. 9. 2005, č. j. 3 As 30/2005 - 66 (dostupný na www.nssoud.cz) dospěl k závěru, že *„při posuzování včasnosti správní žaloby podané u správního soudu poté, kdy soud v občanském soudním řízení pravomocně zastavil řízení ve smyslu § 104b odst. 1 o. s. ř., je nezbytné kromě zjištění, zda byla žaloba ke správnímu soudu podána ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí obecného soudu (§ 72 odst. 3 s. ř. s.), zkoumat i skutečnost, zda již při podání žaloby k obecnému soudu nebyla zmeškána lhůta pro podání správní žaloby stanovená soudním řádem správním, případně zvláštním zákonem.“*

Správní rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno 19. 4. 2007, lhůta k podání žaloby počala podle ust. § 40 odst. 1 s. ř. s. běžet dne 20. 4. 2007 a skončila dne 4. 5. 2007. Stěžovatel své podání Městskému soudu v Brně učinil dne 3. 5. 2007, tedy ve lhůtě k podání žaloby ve správním soudnictví. Usnesení tohoto soudu z 6. 8. 2007, č. j. 34 C 82/2007 - 12, nabylo právní moci dne 19. 9. 2007 a stěžovatel pak téhož dne podal „druhou“ žalobu, tentokrát ke Krajskému soudu v Brně. Sama lhůta pro podání „druhé“ žaloby tak byla zachována, avšak žaloba byla podána, jak je shora uvedeno, k místně nepřislušnému soudu.

Nicméně, vzhledem k nutnosti kumulativního splnění obou podmínek ust. § 72 odst. 3 s. ř. s., by byla lhůta k podání žaloby zachována pouze v případě, že by místně nepřislušný Krajský soud v Brně stihl postoupit „druhou“ stěžovatelovu žalobu místně příslušnému soudu nejpozději 19. 10. 2007 (tj. při zachování měsíční lhůty k podání takové žaloby). To se však nestalo, neboť Krajský soud v Brně, ač ve věci činil procesní úkony bezodkladně, věc postoupil Krajskému soudu v Ostravě až usnesením ze dne 5. 11. 2007, č. j. 56 Az 174/2007 - 11, a odeslal ji 10. 12. 2007.

Nejvyšší správní soud pak ještě dodává, že obdobný postoj zaujal též devítičlenný rozšířený senát zdejšího soudu v usnesení z 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 51/2007 - 55 (dostupné na www.nssoud.cz). Rozšířený senát se zabýval otázkou včasnosti podání kasační stížnosti, která byla podána k jinému soudu, než soudu uvedenému v ust. § 106 odst. 4 s. ř. s., a dospěl k závěru, že lhůta je zachována, pokud nepřislušný soud ještě ve lhůtě pro podání kasační stížnosti odešle kasační stížnost soudu příslušnému.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že stěžovatel při podání žaloby ve správním soudnictví nedodržel lhůtu k podání stanovenou v ust. § 72 odst. 3 s. ř. s. Napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě tak i přesto, že není zcela precizně odůvodněno, netrpí vytýkanou nezákonností. Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou a jako takovou ji zamítl v souladu s ust. § 110 odst. 1 s. ř. s.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. To by náleželo žalovanému, neboť měl ve věci plný úspěch. Jelikož však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žalovanému náhrada nákladů nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu